

Seat No. : _____

ME-121

March-2019

B.A., Sem.-I

EC-I – 101 : Sanskrit (History of Sanskrit Literature)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) ऋग्वेदसंहितानो परिचय आपो. 14
Give an introduction of Rigvedasamhita.
- अथवा/OR**
- यजुर्वेदसंहिताना परिचय आपो.
Give an introduction of Yajurvedasamhita.
- (B) योअ्य विकल्प पसंद करी जवाब लओओ. (गमे ते चार) 4
Answer the following questions by choosing the correct option : (any **four**)
- (1) वेद केडला छे ?
How many 'Vedas' are there ?
(a) आठ (b) पांच (c) चार
Eight Five Four
- (2) ऋग्वेदना 'मंडलो' केडला छे ?
How many 'Mandalas' are there in Rigveda ?
(a) नव (b) दस (c) पंदर
Nine Ten Fifteen
- (3) सामवेदनी केडली शाखा छे ?
How many 'Shakhas' are there in Samveda ?
(a) त्रण (b) पांच (c) चार
Three Five Four
- (4) अग्नि कया स्थानना देवता छे ?
Of which place is the Agni as God ?
(a) पृथिवी (b) अन्तरिक्षः (c) द्युः
- (5) ऋग्वेदनुं यम-यमी सूक्त केवुं सूक्त छे ?
How is the Yam-Yami Sukta of Rigveda ?
(a) पुरुषसूक्त (b) संवादसूक्त (c) दार्शनिकसूक्त
- (6) वेद केवा छे ?
How are Veda ?
(a) पौरुषय (b) पौराणिक (c) अपौरुषय

2. (A) 'गोपथ ब्राह्मण' नो परिचय आपो. 14
Give an introduction of 'Gopatha Brahmana'.

अथवा/OR

'तैत्तिरेय ब्राह्मण' नो परिचय आपो.

Give an introduction of 'Teittarey Brahmana'.

- (B) योअ विकल्प पसंद करी जवाब लखो. (गमे ते चार) 4

Answer the following questions by choosing the correct option : (any **four**)

- (1) शतपथब्राह्मण कया वेदनो ग्रंथ छे ?

Shatapathabraman Granth belongs to which Veda ?

- (a) सामवेदः (b) यजुर्वेदः (c) ऋग्वेदः

- (2) अत्रैतरेयब्राह्मण कया वेदनो ग्रंथ छे ?

Eatrayabrahman Granth belongs to which Veda ?

- (a) सामवेदः (b) अथर्ववेदः (c) ऋग्वेदः

- (3) सामवेदना केटला ब्राह्मणो छे ?

How many Brahmas of are there of 'Samveda' ?

- (a) नव (b) दस (c) छ
Nine Ten Six

- (4) अथर्ववेदना केटला ब्राह्मणो छे ?

How many Brahmas of are there of 'Samveda' ?

- (a) अेक (b) आठ (c) छ
One Eight Six

- (5) गोपथब्राह्मण कया वेदनो ग्रंथ छे ?

Gopathabrahman Granth belongs to which Veda ?

- (a) सामवेदः (b) अथर्ववेदः (c) ऋग्वेदः

- (6) ऋग्वेदना ब्राह्मणो केटला छे ?

How many Brahmas are there of 'Rigveda' ?

- (a) अे (b) चार (c) छ
Two Four Six

3. (A) गृह्यसूत्र अंतर्गत सोण संस्कारो नो परिचय आपो. 14
Give an introduction of sixteen sanskaras under Gruhyasutras.

अथवा/OR

शिक्षाग्रंथो नो परिचय आपो.

Give an introduction of Shikshagrantha.

- (B) योअ विकल्प पसंद करी जवाब लखो : (गमे ते त्रण) 3

Answer the following questions by choosing the correct option : (any **three**)

- (1) वेदांगो केटला छे ?

How many kinds of Vedanga are there ?

- (a) सात (b) आठ (c) छ
Seven Eight Six

- (2) धर्मसूत्र कया वेदांगनो सूत्र ग्रंथ छे ?
Dharmasutra belongs to which Sutragranth ?
(a) शिक्षा (b) कल्प (c) व्याकरण
- (3) अथर्ववेदना केटला श्रौतसूत्रो छे ?
How many श्रौतसूत्रो are there of 'Atharvveda' ?
(a) ऐक (b) आठ (c) छ
One Eight Six
- (4) गौतमना ग्रंथनुं नाम शुं छे ?
What is the name of Gautam's ग्रन्थ ?
(a) श्रौतसूत्र (b) धर्मसूत्र (c) गृह्यसूत्र
- (5) षट्वेदांगोभां प्रथम वेदांग कयुं छे ?
Which is the first Vedanga in षट्वेदाङ्ग ?
(a) ज्योतिषः (b) छन्दः (c) शिक्षा

4. (A) वेदांग तरिके व्याकरणनो परिचय आपो. 14
Give an idea of Vyakaran as a component of Vedanga.

अथवा/OR

- वेदांग तरिके निरुक्तनो परिचय आपो.
Give an idea of Nirukta as a component of Vedanga.

- (B) योअ्य विकल्प पसंद करी जवाब लभो : (गमे ते त्रएा) 3
Answer the following questions by choosing the correct option : (any **three**)

- (1) निरुक्तना कर्तानुं नाम शुं छे ?
What is the name of Nirukta Author ?
(a) वेदव्यासः (b) यास्कः (c) वाल्मिकी
- (2) निरुक्तना केटला अध्याय छे ?
How many Adhyays are there in Nirukta ?
(a) 8 (b) 12 (c) 5
- (3) निरुक्त अे वेदपुरुषनुं कयुं अंग छे ?
Nirukta is the which part of Vedpurush ?
(a) श्रोत्रः (b) चक्षुः (c) मुखम्
- (4) अष्टाध्याय कया वेदांगनो ग्रंथ छे ?
Ashtadhyay belongs to which Vedanga ?
(a) कल्पः (b) ज्योतिषः (c) व्याकरणः
- (5) अष्टाध्यायना कर्तानुं नाम शुं छे ?
What is the name of the Author of Ashtadhyay ?
(a) पतंजलि (b) पाणिनि (c) कात्याय

ME-121

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)**EC-I – 101 : Sanskrit
(पञ्चतन्त्रे – काकोलूकीयम्)****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70****सूचना :** उत्तरवहीमां प्रश्नक्रमांक प्रश्नपत्र सुजुब लखवा.**Instruction :** Write the same question number in answer paper.

1. (A) नीचेना गद्यभंडोनुं भाषांतर करो :

14

Translate prose passage from following :

(1) अथ गते तस्मिन् गजयूथे शशकाः सोद्वेगा गजपादक्षुण्ण – समावासाः केचिद्भग्नपादाः अन्ये जर्जरित कलेवरा रुधिरप्लुताः, अन्ये हतशिशवो बाष्पपिहितलोचनाः समेत्य मिथो मन्त्रं चक्रुः – ‘अहो विनष्टा वयम्, नित्यमेवैतद्गजयूथमागमिष्यति यतो नान्यत्र जलमस्ति । तत्सर्वेषां नाशो भविष्यति ।

(2) कस्मिंश्चिद् वृक्षे पुराऽहमवसम् । तत्राधस्तान्कोटरे कपिञ्जलो नाम चटकः प्रतिवसति स्म । अथ सदैवास्तमनवेलायामागतयोर्द्वयोरनेक सुभाषितगोष्ठ्या देवर्षिमहर्षिपुराण चरितकीर्तनेन च पर्यटनदृष्टानेक कौतूहलप्रकथनेन च परमसुखभनुभवतोः कालो ब्रजति । अथ कदाचित् कपिञ्जलः प्राणयात्रार्थमन्यैश्चटकैः सहात्यं पक्वशालिप्रायं देशगतः ।

अथवा/OR

‘शश-कपिञ्जल’ कथा अने तेनो बोध वर्णवो.

Describe the content and the moral of ‘शश-कपिञ्जल’ fable.

(B) नीचेना प्रश्नोना उत्तर योग्य विकल्प शोधीने आपो : (गमे ते चार)

4

Choose the appropriate answer from the following options : (any four)

(1) ‘चटक-शशक’ कथां यकलानुं नाम शुं छे ?

What was the name of the sparrow in the ‘चटक-शशक’ कथा.

(a) कपिञ्जलः (b) लम्बकर्णः (c) चतुर्दन्तः

(2) ‘गज-शशक’ कथां लम्बकर्णः कोण छे ?

Who is लम्बकर्णः in the ‘गज-शशक’ fable ?

(a) ससलो (b) हाथी (c) चंद्र
Rabbit Elephant Moon

- (3) 'शश-कपिञ्जल' कथाभां शीघ्रग कोणु छे ?
Who is 'शीघ्रग' in the 'शश-कपिञ्जल' fable ?
(a) यकलो (b) ससलो (c) ढल्लाडो
Sparrow Rabbit Cat
- (4) तीक्ष्णदंत नामनो ढल्लाडो अ्यां ढेठो ढतो ?
Where was the tom named 'तीक्ष्णदन्त' seated ?
(a) नदी किनारे (b) समुद्र तटे (c) वृक्ष नीचे
On the bank of river On sea shore Under the tree
- (5) त्रण धूतारा कोने छेतरे छे ?
Whose deceives three roughts ?
(a) अग्रिहोत्र (b) मित्र शर्मा (c) द्रोण
- (6) ब्राह्मणे शेना भाटे अकरानी भांगणी करी ?
Why did the Brahmin seek the gaot from the host ?
(a) धन भाटे (b) दान भाटे (c) यज्ञ भाटे
For Wealth For Charity For Yazan

2. (A) नीचेना गद्यअंडोनुं भाषांतर करो :

14

Translate prose passage from following :

- (1) अस्ति कस्मिंश्चिद्धल्मीके महाकायः कृष्णसर्पोऽतिदर्पो नाम । स कदाचिद्धिलानुसारिमार्गमृत्सुज्यान्वेन लघुद्वारेण निष्क्रमितामारब्धः । निष्क्रामतश्च तस्य महाकायत्वाहैववशतया लघुविवरत्याच्च शरीरे व्रणः समुत्पन्नः । अथ व्रणशोणितगन्धातु-सारिणीभिः पिपीलीकाभिः सर्वतो व्याप्तो व्याकुली कृतश्च ।
- (2) अस्ति कस्मिंश्चिदधिष्ठाने हरिदत्तो नाम ब्राह्मणः । तस्य च कृषिं कुर्वतः सदैव निष्फलः कालोऽतिवर्तते । अथैकस्मिन्दिवसे स ब्राह्मण उष्णकालावसाने धर्मार्तिः स्वक्षेत्रमध्ये वृक्षच्छायायां प्रसुप्तोऽनतिदूरे वल्मीकोपरि प्रसारितं बृहत्कटायुक्तं भीषणं भुजङ्गं दृष्ट्वा चिन्तयामास – 'नूनमेषा क्षेत्रदेवता मया कदाचिदपि न पूजिता । तेनेदं मे कृषिकर्म विकली भवति ।

अथवा\OR

'पिपीलीकाभुजङ्ग' कथा अने तेनो ओध

Describe the content and moral of 'पिपीलीकाभुजङ्ग' fable.

(B) नीचेनी आली जयाओ थोअ विकल्पथी पूरो : (गभे ते आर)

4

Fill in the correct option in the blanks from the following : (any four)

- (1) राक्षस भाटे सायो शब्द _____ छे.
_____ in the right word for serpent's hill. (burrow)
(a) वल्मीकः (b) वाल्मीकः (c) वाल्मीकिः

- (2) હરિદત્ત નામનો બ્રાહ્મણ _____ કરતો હતો.
Haridatta named Brahmin work into _____.
- (a) ખેતી (b) વેપાર (c) અભ્યાસ
Farming Business Study
- (3) _____ રાજાના પદ્મવનમાં સોનાના હંસો રહેતા હતા.
King _____ has golden swan in his padmavan.
- (a) ચિત્રરથ: (b) મિત્રશર્મા (c) વીરવર્મા
- (4) હરિદત્ત નામનો બ્રાહ્મણ ક્ષેત્રરક્ષક સાપને _____ આપે છે.
The Brahmin named Hridatta gives _____ to the Khetarakshak snake.
- (a) ધાન્ય (b) દૂધ (c) પાણી
Grain Milk Water
- (5) ચિત્રરથ રાજા પાસે સિપાઈઓથી રક્ષાયેલું _____ હતું.
Chitrarath King had _____ proheted by soldiers.
- (a) ધનભંડાર (b) સરોવર (c) ઘોડાગાર
Storage of coin lake stable
- (6) રાક્ષસમાં રહેતા સાપનું નામ _____ હતું.
_____ was the name of the serpent resided in burrow.
- (a) અતિદર્પ: (b) લઘુદર્પ: (c) રક્તદર્પ:

3. (A) નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો :

14

Translate of the following verses.

- (1) મિતં દદાતિ હિ પિતા મિતં ભ્રાતા મિતં સુતઃ ।
અમિતસ્ય હિ દાતારં ભર્તારં કા ન પૂજ્યેત્ ॥
- (2) વાક્યં નૈવ કરોતિ બાન્ધવનજનઃ પત્ની ન શુશ્રૂયતે ।
ધિક્કષ્ટં જરયાભિભૂતપુરુષં પુત્રોઽપ્યવજ્ઞાયતે ॥
- (3) શત્રવોઽપિ હિતાયૈવ વિવદન્તઃ પરસ્પરમ્ ।
ચૌરેણ જીવિતં દત્તં રાક્ષસેન તુ ગોયુગમ્ ॥
- (4) પરસ્પરસ્ય મર્માણિ યે ન રક્ષન્તિ જન્તવઃ ।
ત એવ નિધનં યાન્તિ વલ્મીકોઽરસર્પવત્ ॥

અથવા\OR

‘બ્રાહ્મણ ચૌર-પિશાચ’ કથા અને તેનો બોધ વર્ણવો.

Describe the content and the moral of ‘બ્રાહ્મણ ચૌર-પિશાચ’ fable.

(B) नीयेना प्रश्नोना उत्तर योज्य विकल्प शोधने आपो : (गमे ते त्रण)

3

Choose the appropriate answer from the following options : (any **three**)

(1) कभूतर दंपती अतिथिने शुं आपीने तृप्त करे छे ?

By giving what does the pair of doves satisfy the guest ?

- (a) अनाजना दाणु (b) पाणी (c) पोतानुं भास
Grain Water Own meat

(2) कोना विनानुं घर जंगल जेवुं लागे छे ?

Without whom the home appears to be a forest ?

- (a) गृहिणी (b) संतति (c) संपत्ति
House wife Progeny Wealth

(3) वृद्ध वणिक्ना धरे योरी करवा आवेदो योर तेना माटे शुं बन्यो ?

The thief who has come to theft in old Vanik house was become _____ for them.

- (a) उपकारक (b) अपकारक (c) धातकी
beneficial non-beneficial cruel

(4) द्रोणु पासे केटला वाछरडां हतां ?

How many calves belonged to Dron Brahmin ?

- (a) त्रण (b) डे (c) चार
Three Two Four

(5) कामातुर कोणु हतो ?

Who is कामातुरः ?

- (a) योर (b) वृद्ध वणिक् (c) ब्राह्मण
Thief Old Vanik Brahmin

4. (A) भारतीय साहित्यमां प्राणी कथाओनी परंपरा अने पंचतंत्रनुं स्थान.

14

Tradition of प्राणीकथा in Indian literature and place/importance of पञ्चतन्त्रम्.

अथवा\OR

पंचतंत्रना कर्ता अने पंचतंत्रनी कथा सामग्री जणावो.

Discuss the author and content of पञ्चतन्त्रम् .

(B) नीयेना प्रश्नोना योज्य विकल्प शोधने जवाब आपो : (गमे ते त्रण)

3

Choose the appropriate answer from the following options : (any **three**)

(1) पंचतंत्रना रचयितानुं नाम लभो.

Write down the name of author of पञ्चतन्त्रम्.

- (a) विष्णु शर्मा (b) नारायण (c) मित्र शर्मा

(2) પંચતંત્રના કુલ કેટલા તંત્ર છે ?

How many તંત્ર of 'પંચતંત્રમ્' ?

(a) એક

(b) ચાર

(c) પાંચ

One

Four

Five

(3) સસલાં અને હાથીઓની કથામાં હાથીઓના રાજાનું શું નામ હતું ?

In the story of rabbits and elephants, what was the name of king of elephant ?

(a) ચતુર્દન્ત:

(b) તીક્ષ્ણદન્ત:

(c) એકદન્ત:

(4) સુવર્ણ હંસની કથા કોણ કહે છે ?

Who tells the story of the golden swan ?

(a) હરિદત્ત:

(b) સ્થિરજીવી

(c) સર્પ:

(5) ખેતરમાં સૂતેલા હરિદત્તે વૃક્ષની નજીક શું જોયું ?

What did Haridatta see while sleeping near tree ?

(a) રાક્ષસ પર બેઠેલો સાપ

The serpent seated on burrow

(b) વૃક્ષની ડાળી પર બેઠેલો પોપટ

A parrot on the burrow

(c) ઘાસ ખાતો ઘોડો

Grazing horse

_____

Seat No. : _____

ME-121

March-2019

B.A., Sem.-I

(EC-I) 101 : Sanskrit
[श्रीमद्भगवद्गीता (अध्याय-1.6)]

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- सूचनाओ : (1) जमणी बाजू दशविल अंक गुण दशवि छे.
Instructions : Figure to the right indicate full marks.
(2) प्रश्नपत्रमां आपेल प्रश्न क्रमांक तमारी उत्तरवलीमां लभो.
Write the question number as printed in the question paper.

1. (A) नीचे आपेला श्लोकोनो अनुवाद सहविवरण करो : 14

Translate and describe the following verses :

- (1) दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकं व्यूढं दुर्योधनस्तदा ।
आचार्यमुपसंगम्य राजा वचनमब्रवीत् ॥
(2) अहो बत महत्पापं कर्तुं व्यवसिता वयम् ।
यद्राज्यसुखलोभेन हन्तुं स्वजनमुद्यताः ॥
(3) देहिनोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥

अथवा/OR

गीतामां निरूपित 'स्थितप्रज्ञ'नां लक्षणो वर्णवो.

Describe 'स्थितप्रज्ञलक्षणानि' as depicted in the Gita.

- (B) नीचेना प्रश्नोना योग्य विकल्प पसंद करी जवाब लभो. (गमे ते थार) 4

Answer with choosing appropriate option : (any four)

- (1) धृतराष्ट्रना सारथिनुं नाम शुं हुतुं ? (संजय, विदुर, सुमन्त्र)
What was the name of charioteer of धृतराष्ट्र ? (संजयः, विदुरः, सुमन्त्रः)
(2) श्रीकृष्णना शंभनुं नाम _____ हुतुं. (देवदत्त, पांचजन्य, पौण्ड्र)
The name of Shri Krishna's shankh was _____. (देवदत्त, पांचजन्य, पौण्ड्र)

- (3) गुडाकेश विशेषण _____ भाटे प्रयोज्युं छे. (अर्जुन, भीम, श्रीकृष्ण)
The adjective 'गुडाकेश' has been used for _____. (अर्जुनः, भीमः, श्रीकृष्णः)
- (4) गीताना षीज्ज अध्यायनुं नाम शुं छे ? (सांख्ययोग, कर्मयोग, भक्तियोग)
What is the name of the second chapter of the Gita ?
(सांख्ययोग, कर्मयोग, भक्तियोग)
- (5) _____ ने अग्नि आणी शक्तो नथी. (आत्मा, शरीर, इन्द्रिय)
_____ cannot be burnt by fire. (आत्मा, शरीरः, इन्द्रियः)
- (6) _____ कर्मसु कौशलम् । (योगः, तपः, शमः)

2. (A) नीचे आपेदा श्लोकोनो अनुवाद सहविवरण करो : 14

Translate and describe the following verses :

- (1) यद्यदाचरति श्रेष्ठस्तत्तदेवेतरो जनः ।
स यत्प्रमाणं कुरुते लोकस्तदनुवर्तते ॥
- (2) चातुर्वर्ण्यं सृष्टं गुणकर्मविभागशः ।
तस्य कर्तारमपि मां विद्वयकर्तारमव्ययम् ॥
- (3) न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते ।
तत्स्वयं योगसंसिद्धः कालेनात्यनि विन्दति ॥

अथवा/OR

टूकनोंध लખो :

Write a short note :

- (1) कर्मयोगः
(2) अवतारवादः

(B) नीचेना प्रश्नोना योग्य विकल्प पसंद करी जवाब लखो : (गमे ते चार) 4

Answer with choosing appropriate option : (any four)

- (1) गीताना तृतीय अध्यायनुं नाम _____ छे. (कर्मयोग, सांख्ययोग, कर्मसंन्यास योग)
The name of the third chapter of the Gita is _____.
(कर्मयोग, सांख्ययोग, कर्मसंन्यासयोग)
- (2) शरीर निर्वाह भाटे _____ जरूरी छे. (कर्म, भक्ति, तप)
_____ is necessary for one's life. (कर्म, भक्ति, तप)

- (3) वरसाद _____ थी थाय छे. (यज्ञ, ભક્તિ, કર્મ)
 _____ causes rain. (યજ્ઞ, ભક્તિ, કર્મ)
- (4) અવિનાશી યોગનું જ્ઞાન ભગવાને સૌપ્રથમ કોને આપ્યું ? (સૂર્ય, ચંદ્ર, ઋષિઓ)
 To whom did the lord give knowledge of imperishable Yoga ?
 (સૂર્યઃ, ચન્દ્રઃ, ઋષિભિઃ)
- (5) _____ કર્મણો ગતિઃ । (સરલા, ગહના, વિષમઃ)
- (6) યજ્ઞશેષ અમૃતનું ભોજન કરનારાઓ _____ ને પામે છે. (બ્રહ્મ, સ્વર્ગ, મૃત્યુ)
 The Yugnashesh who have Amrut attain _____. (બ્રહ્મ, સ્વર્ગ, મૃત્યુઃ)

3. (A) નીચે આપેલા શ્લોકોનો અનુવાદ સહવિવરણ કરો : 14

Translate and describe the following verses :

- (1) સંન્યાસઃ કર્મયોગેશ્ચ નિઃશ્રેયસકરાવુભૌ ।
 તયોઽસ્તુ કર્મસંન્યાસાત્કર્મયોગો વિશિષ્યતે ॥
- (2) ન કર્તૃત્વં ન કર્માણિ લોકસ્ય સૃજતિ પ્રભુઃ ।
 ન કર્મફલસંયોગં સ્વભાવસ્તુ પ્રવર્તતે ॥
- (3) યુક્તાહારવિહારસ્ય યુક્તચેષ્ટસ્ય કર્મસુ ।
 યુક્તસ્વપ્નાવબોધસ્ય યોગો ભવતિ દુઃખહા ॥

અથવા\OR

ભગવદ્ગીતાના અધ્યાય-6 (ધ્યાનયોગ)નો સાર આપી સમજાવો.

Describe the central idea of chapter-6 (ધ્યાનયોગઃ) of ભગવદ્ગીતા.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3

Answer with choosing appropriate option : (any **three**)

- (1) અજ્ઞાનીઓ સાંખ્ય અને યોગને _____ માને છે. (જુદા, એક, નિત્ય)
 The unknowledgeable believe સાંખ્ય and યોગ: as _____.
 (different, one, invincible)
- (2) જ્ઞાનથી જેમનાં પાપ ધોવાઈ ગયાં છે તેવા પુરુષો _____ ને પામતા નથી.
 (પુનર્જન્મ, મોક્ષ, સ્વર્ગ)

The people whose sins have been washed off by knowledge do not attain _____.
 (પુનર્જન્મ, મોક્ષઃ, સ્વર્ગઃ)

- (3) _____ વડે જ્ઞાન ઢંકાયેલું છે. (અજ્ઞાન, કર્મ, ભક્તિ)
 _____ is encovered by knowledge. (Agyan, Karma, Bhakti)
- (4) અભ્યાસ અને વૈરાગ્યથી _____ ને વશ કરી શકાય છે. (મન, ભૂત, માયા)
 _____ can be destroyed by education and detachment. (મનઃ, ભૂતઃ, માયા)
- (5) તપસ્વિભ્યોઽધિકો _____ જ્ઞાનિભ્યોઽપિ મતોઽધિકઃ । (યોગી, ભોગી, અજ્ઞાની)

4. (A) માનવધર્મ તરફ ગીતાના વિચારો સ્પષ્ટ કરો. 14

Write a critical note on the Gita as Manava Dharma.

અથવા/OR

ગીતામાં પારિવારિક પ્રબન્ધનનું સ્વરૂપ વર્ણવો.

Describe the form of 'પારિવારિક પ્રબન્ધન' as depicted in the Gita.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3

Answer with choosing appropriate option : (any **three**)

- (1) 'આતતાયી' શબ્દ કોના માટે પ્રયોજાયો છે ? (ભીમ, અર્જુન, કૌરવો)
 For whom the word 'આતતાયી' is depicted ? (ભીમઃ, અર્જુન, કૌરવાઃ)
- (2) કામ અને ક્રોધની ઉત્પત્તિ શેમાંથી થાય છે ? (સત્યગુણ, રજોગુણ, તમોગુણ)
 From where is Kame and Krodha created ? (સત્ત્વગુણઃ, રજોગુણઃ, તમોગુણઃ)
- (3) ગીતાના દરેક અધ્યાયના અંતે _____ આવે છે. (પુષ્પિકા, ભરતવાક્ય, પંક્તિ)
 Every chapter of the Gita ends with _____. (પુષ્પિકા, ભરતવાક્ય, પંક્તિઃ)
- (4) ગીતામાં કોની-કોની વચ્ચે સંવાદ આવે છે ?

(ભીમ-અર્જુન, શ્રીકૃષ્ણ-અર્જુન, અર્જુન-દુર્યોધન)

Dialogue between whom appears in the Gita ?

(ભીમ-અર્જુન, શ્રીકૃષ્ણ-અર્જુનઃ, અર્જુન-દુર્યોધનઃ)

- (5) કર્મણ્યેવાધિકારસ્તે મા _____ કદાચન । (કર્મેષુ, ભોગેષુ, ફલેષુ)